

Хто оплачує судові витрати у разі примирення обвинуваченого із потерпілим

Залишаючи без змін ухвалу апеляційного суду у справі

№ 930/497/23, Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду висловив

правову позицію, що закриття кримінального провадження стосовно обвинуваченого на нереабілітуючих підставах і застосування до

нього більш м'якої форми закінчення кримінального провадження, ніж обвинувальний вирок, не звільняє його від сплати процесуальних витрат, пов'язаних із проведенням судових експертиз.

Так, під час підготовчого судового засідання захисник обвинуваченого подав клопотання про звільнення останнього від кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286

КК України, у зв'язку із примиренням обвинуваченого з потерпілим на підставі ст. 46 КК України.

Установивши, що обвинувачений щиро розкається у скоєному, вину визнав повністю, сприяв у розкритті кримінального правопорушення, примирився з потерпілою та відшкодував завдані збитки, місцевий суд задовольнив подане клопотання, звільнив обвинуваченого на підставі ст. 46 КК України від кримінальної відповідальності за ч. 1 ст. 286 цього Кодексу та закриття кримінального провадження згідно з п. 1 ч. 2 ст. 284 КПК України.

Крім того, місцевий суд зазначив, що процесуальні витрати на залучення експертів у розмірі 1887,80 грн - підлягають компенсації за рахунок коштів, які цільовим призначенням виділяються експертній установі з Державного бюджету України.

Не погоджуючись із рішенням місцевого суду, прокурор звернувся до апеляційного суду з апеляційною скаргою, в якій просив змінити ухвалу суду в частині вирішення процесуальних витрат, та стягнути з обвинуваченого на користь держави витрати у розмірі 1887,80 грн процесуальних витрат за проведення судових експертиз.

За результатом апеляційного розгляду суд апеляційної інстанції постановив ухвалу, якою змінив рішення місцевого суду та стягнув з обвинуваченого у дохід держави вказану суму процесуальних витрат.

Відтак, Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду указав, що нереабілітуючі підстави закриття кримінального провадження означають, що стосовно особи зібрано достатньо доказів для підозри у вчиненні кримінального правопорушення, однак, у силу певних обставин, кримінальне провадження щодо цієї особи виключається.

Зазначена підстава дозволяє суду в більш спрощеній формі завершити кримінальне провадження. У разі згоди особи на завершення кримінального провадження у зазначеній формі, без використання своїх прав на доведення своєї невинуватості у вчиненні інкримінованого кримінального правопорушення, всі процесуальні витрати, понесені органом досудового розслідування та пов'язані з розслідуванням кримінального провадження, повинна відшкодувати саме вона.

Також ККС зазначено, що апеляційний суд урахував висновок Великої палати ВС у постанові від 17.06.2020 у справі № 598/1781/17, відповідно до якого, питання розподілу процесуальних витрат може вирішуватись не тільки у формі обвинувального вироку, а й ухвали.